

PELIOHJEET

Peliä pelataan 3 henkilön ryhmänä. Ryhmällä on pelilauta ja kahdenlaisia pelikortteja: kysymyskortit ja jokerikortit. Lisäksi tarvitaan vapaavalintainen merkki, kuten pinssi, kolikko, pyyhekumi yms liikuteltavaksi pelilaudalla ja noppa.

Ideana on tutustua ryhmässä toisiinsa sekä pohtia yhdessä oikeita vastauksia kysymyskortteihin.

1. Heittäkää vuorotellen noppaa ryhmässä ja edetkää laudalla nopan silmäluvun mukaisesti.
2. Pysähtykää aina kysymyskorttikodassa. Vastatkaa kortin kysymyksiin ja tarkastakaa oikeat vastaukset kysymysten jälkeen.
3. Oikealla vastauksella pääsee etenemään laudalla. Vääristä vastauksista joutuu siirtymään aina taaksepäin pelilaudalla nopan silmäluvun osoittaman matkan verran.
4. Heittäkää noppaa ja edetkää laudalla joko eteen tai taaksepäin. Jos tulette uudelleen samaan kysymyskorttikohtaan – nostatte jokerikysymyksen. Oikealla vastauksella pääsette jatkamaan matkaa – väärällä menette taas taaksepäin.
5. Peli loppuu, kun pääsette maaliin.

KYSYMYSKORTIT

Tänäkin vuonna energia-alalla on noin 2 000 kesätyöntekijää. Miten kesätyöntekijät yrityksiin valitaan?

- A) Yrityksen edustajat heittävät illanistujaisissa arpaa, ketkä hakijoista valitaan.
- B) Jokaiselle esimiehelle annetaan niiden hakijoiden hakemukset, jotka hakivat hänen yksikköönsä. Esimies tutustui hakemuksiin perusteellisesti ja valitsi juuri siihen kesätyöhön sopivimman.
- C) Esimies valikoi mielestään 10 parasta henkilöä ja tutki sitten Googlella kaiken, mitä netti kertoi kyseisistä hakijoista. Hyvä Facebookin profiilikuva vaikutti valintoihin muutamien kohdalla.
- D) Ne saivat kesätyöpaikan, joiden vanhemmat soittivat yritykseen

Oikea vastaus B. Onneksi olkoon, olet valikoitunut alalle sopivaksi kesätyöntekijäksi. Vuosittain alalle hakee noin 5 000 kesätyöntekijää.

KYSYMYSKORTIT

Energia-alan kesätyöpaikkoja on tarjolla

- A) vain pääkaupunkiseudulla
- B) eniten vesivoimalaitospaikkakunnilla
- C) melko tasaisesti eri puolilla Suomea
- D) vain ulkomailla

Oikea vastaus C. Energia-alan kesätyöpaikkoja on tarjolla eri puolilla suomea.

KYSYMYSKORTIT

Nukut aamulla pommiin. Miten menettelet?

- A) Palaat kotiin jatkamaan unia, koska olet jo valmiiksi myöhässä ja ajattelet "ehtiihän sinne töihin huomennakin".
- B) Soitat välittömästi esimiehellesi. Kerrot pahoitellen nukkuneesi pommiin ja että olet kyllä tulossa. Otat tilanteesta myös opiksesi ja saavut jatkossa töihin aina ajoissa.
- C) Saat itkupotkuraivarin, huudat äidille ja kiukuttelet koiralle. Päätät ettet enää mene kesätöihin.
- D) Avaudut tilanteesta sosiaalisessa mediassa ja kysyt ohjeita ystäviltäsi.

Oikea vastaus B. Vahinkoja sattuu kaikille, mutta niistä kannattaa ottaa opiksi.

KYSYMYSKORTIT

Kompastut työpaikan oven edessä olevaan irtonaiseen laudanpätkään. Miten menettelet?

- A) Kiroilet, katsot ettei kukaan vaan nähnyt tilannetta ja jatkat matkaa.
- B) Siirrät laudan pois oven edestä ja ilmoitat saman tien asiasta esimiehelle.
- C) Jätät laudan oven eteen muiden korjattavaksi, koska asia ei kuulu sinulle.
- D) Jätät laudan paikoilleen ja lähdet kotiin lepäämään.

Oikea vastaus B. Olemme vastuussa myös muiden turvallisuudesta eli lauta kannattaa siirtää syrjää, ettei muille satu pahemmin. Ja esimiehen on hyvä tietää asiasta.

KYSYMYSKORTIT

Kun saavut aamulla työpaikallesi, niin mikä olisi fiksu tapa toimia

- A) Tervehdit työpaikalla vastaan tulevia katsomalla heitä silmiin ja toivottamalla reippaasti hyvää huomenta.
- B) Ennen kuin voit tehdä töissä yhtään mitään, pidät lakisääteisen aamukahvi- ja röökitaun.
- C) Hiippaillet huomaamattomasti työpisteeseen ja odotat, että joku kertoo mitä sinun tulee tänään tehdä.
- D) Saavut työpaikallesi joka aamu 20 min myöhässä – ajoissa oleminen ei vaan sovi tyyliisi

Oikea vastaus A. Hyvät käytöstavat ja ajoissa työpaikalla oleminen kuuluvat työelämän pelisääntöihin.

KYSYMYSKORTIT

Sinulla on ollut huono päivä töissä. Miten purat pahaa oloasi fikusti?

- A) Otat kuvan työpöydästäni, laitan sen Facebookiin ja haukut esimiehen ja työkaverit nimeltä. Odotat, että kaverisi tykkäävät, koska se kohottaa aina mukavasti mielialaa.
- B) Kirjoitat paikallisen Facebookiin valitukset työpaikastasi. Et mainitse ketään kuitenkaan nimeltä.
- C) Menet kotiin ja kerrot ongelmista kotiväelle. Kertominen helpottaa.
- D) Kätket kaikki pahat sanat sisääsi, teet työpäivän päätteeksi jotakin kivaa ja tulet seuraavana aamuna työpaikalle taas reippaana.

Oikea vastaus D. Kaikilla on huonoja päiviä joskus. Työnantajan haukkuminen sosiaalisessa mediassa tai julkisuudessa rikkoo hyvien käytöstapojen lisäksi työntekijän lojaliteettivelvoitetta ja voi johtaa työntekijän työsuhteen päättämiseen.

KYSYMYSKORTIT

Nyrjäytät varpaasi viikonlopun pallopelissä. Varvas on musta ja hieman kipeä, mutta lääkäri toteaa vamman hoituvan ilman suurempia hoitotoimenpiteitä. Maanantaina on työpäivä, mikä olisi fiksuin tapa toimia?

- A) Jäät totta kai kotiin lepäämään – sinähän olet sairaslomalla.
- B) Menet uudelleen maanantaina lääkäriin ja vaadit sairaslomaa sekä todistuksen työkyvyttömydestäsi.
- C) Menet aamulla normaalisti työpaikalle ja kerrot esimiehelleni kipeästä varpaasta. Pohditte yhdessä mitä töitä on mahdollista tehdä, ettei varvas rasitu ja toiminta ei vaaranna tervehtymistä.
- D) Saavut aamulla töihin, mutta vetoat kipeään varpaaseen ja ilmoitan, että et voi tehdä toimistossa yhtään mitään.

Oikea vastaus C. Varvas ei varsinaisesti haittaa toimistotöissä ja sinulle varmasti löydetään tehtäviä, joita voit tehdä töissä ilman että varpaan parantuminen vaarantuisi.

KYSYMYSKORTIT

Haluat varmistaa, että myös ensi kesänä pääset yritykseen kesätöihin. Mikä olisi fiksuin tapa toimia?

- A) Olet reipas ja teet työsi hyvin – hyvä sana kiirii kauas.
- B) Suhteiden luominen on työn tulosta tärkeämpää ja esittädyt jokaiselle vastaantulijalle.
- C) Osallistut pyytämättä henkilöstön kesäjuhliin ja kohotat runsaasti maljoja valoisalle tulevaisuudelle.
- D) Pyydät vanhempiasi soittamaan esimiehelle ja kertomaan, että haluat olla yrityksessä töissä myös ensi kesänä. Lisäksi pyydät ystäviäsi suosittelemaan minua sähköpostitse.

Oikea vastaus A. Hyvin hoidettu kesätyö on paras meriitti tulevien vuosien työpaikkoihin.

KYSYMYSKORTIT

Olet yksin työpisteessäsi ja naapurihuoneessa soi työkaverisi puhelin taukoamatta. Miten toimit fiksusti?

- A) Laitat korvatulpat korviini ja jatkat omia töitä. Sinua ei ole pyydetty eikä ohjeistettu vastaamaan puhelimeen.
- B) Soitat esimiehelle ja kerrot, että puhelin soi koko ajan ja pyydät häneltä neuvoja tilanteeseen.
- C) Vastaat puhelimeen kertomalla ensin yrityksen nimen ja sitten oman nimesi. Kerrot, ettei työkaverini ole toimistolla, mutta voit välittää hänelle soittopyynnön.
- D) Lähdet kotiin kesken työpäivän, koska et pysty keskittymään omiin töihisi ja työmotivaatiosi katosi.

Oikea vastaus C. Puhelimeen ei jätetä vastaamatta tai vastata "haloo". Reippaasti sanotaan yrityksen nimi ja oma nimi, jonka jälkeen otetaan mahdollinen soittopyyntö tavoitellulle henkilölle.

KYSYMYSKORTIT

Lähdet aamulla kotoa suoraan työmaalle ja huomaat, että turvavarusteet (huomioliivi, turvakengät ja kypärä) ovat jääneet toimipisteeseesi. Mitä teet?

- A) Ilmoitat esimiehelle, että joudut käymään vielä hakemassa varusteen.
- B) Menet työmaalle ja lainaat kaverilta ylimääräistä työtakkia. Tennarit suojaavat jalkoja riittävästi, kunhan olet varovainen.
- C) Käyt matkalla ostamassa kypärän työnantajan piikkiin.
- D) Pyrit olemaan huomaamaton ja valikoit itselleni vain sellaisia tehtäviä, ettei sinun tarvitse mennä työmaa-alueelle.

Oikea vastaus A. Työmaalle ei ole asiaa ilman esimiehesi vaatimia turvavarusteita eli ne on syytä hakea työpaikalta vaikka hieman myöhästyisit.

KYSYMYSKORTIT

Kahvitauolla fiksuin tapa toimia on?

- A) Kertoa mehevät yksityiskohdat ja kuulemasi huhupuheet edellisistä työpaikoistasi.
- B) Osallistua tasapuolisesti keskusteluun, huolehtia omat kahvikupit tiskikoneeseen tai tiskata itse ne.
- C) Juoda kahvit ja jättää astioiden puhdistus muiden huoleksi. Sinut on palkattu muihin tehtäviin.
- D) Siirtyä kahvitauoilla tapaamaan kavereita läheiseen Veijon Esson baariin.

Oikea vastaus B. Hyvät käytöstavat kunniaan ja omat jäljet kannattaa aina siivota

KYSYMYSKORTIT

Millainen on mielestäsi sopiva työvaatetus?

- A) Mukava urheiluasu, koska töiden jälkeen suuntaan treeneihin.
- B) Töissä täytyy olla päivittäin edustava ja siksi suosin viimeisen muodin mukaisia vaatteita.
- C) Työnantajan osoittama turvavarusteet ja tarpeen mukaan alla omat siistit perusvaatteet.
- D) Ihan sama mitä on päällä – olet elämäntapataiteilija ja et muuta tyyliä vaikka olet asiakaspalvelutehtävissä.

Oikea vastaus C. Turvallisuus on vaatetuksessakin kaiken a ja o! Työnantaja antaa käyttöösi työhön tarkoitetut turvavarusteet joiden kanssa voit pitää omia työhön sopivia vaatteita. Työn vaatimukset vaikuttavat myös vaatetukseen ja kuinka räväkästi voit pukeutua.

JOKERIKORTIT

Ilmastonmuutos

- A) lisää kovia myrskyjä, mutta ei kuivuutta
- B) vaikuttaa kielteisesti vain päiväntasaajan eteläpuolella
- C) vaikuttaa pitkällä aikavälillä kasvien, ihmisten ja eläinten elinoloihin
- D) on jonkun keksimää synkkä satu

Oikea vastaus C. Ilmastonmuutos vaikuttaa pitkällä aikavälillä elinoloihin maapallolla.

KYSYMYSKORTIT

Viimeisenä työpäivänä palaat työpaikalle työpäivän päätyttyä takaisin, koska unohdit

- A) Et aio tulla enää koskaan yritykseen töihin, joten et tarvitse sieltä enää mitään.
- B) Pyytää esimieheltä työtodistuksen ja siihen henkilöarvion sekä erikseen luvan, että voit mainita hänet suosittelijanani seuraavaan työpaikkaan hakiessani.
- C) Pyytää työtodistuksen ja ottaa selfien itsestäsi esimiehen kanssa siihen liitteeksi.
- D) Vaatia verokortin ja työtodistuksen välittömästi mukaasi.

Oikea vastaus B. Viimeisenä työpäivänä kannattaa pyytää aina työtodistus. Henkilöarvioinnin todistukseen saa vain pyynnöstä. Suosittelijoista on hyötyä seuraavan kesätyöpaikan haun yhteydessä.

JOKERIKORTIT

Uusiutuva energianlähde ei ole

- A) Aurinko
- B) Biopolttoaineet
- C) Tuuli
- D) Kivihiili

Oikea vastaus D.

JOKERIKORTIT

Mitä seuraavista energian raaka-aineista ei ole saatavilla Suomessa?

- A) öljy
- B) turve
- C) tuuli
- D) virtaava vesi

Oikea vastaus A. Öljyä ei löydy Suomen maaperästä vaan se tuodaan meille ulkomailta.

JOKERIKORTIT

Mikä seuraavista kuuluu kesätyöntekijälle

- A) Työsopimuksessa sovittu palkka ja työtodistus
- B) Kutsu yrityksen henkilöstöjuhliin
- C) Bonuspalkka vuoden lopussa yrityksen hyvästä tuloksesta
- D) Työsuhdeasunto ja -auto

Oikea vastaus A. Kesätyöntekijällä on oikeus saada työsopimuksessa sovittu palkka tehdystä työstä sekä työtodistus.

JOKERIKORTIT

Montako ydinvoimalaitosta Suomessa on

- A) Ei yhtään
- B) Yksi
- C) 2
- D) 5

Oikea vastaus C. Suomessa on tällä hetkellä kaksi ydinvoimalaa, joissa on neljä toimivaa ydinreaktoria. Ja uusia on tulossa.

JOKERIKORTIT

Mistä et voi valmistua energia-alan ammattilaiseksi

- A) Yliopistossa ulkomailla
- B) Ammattikorkeakoulussa Suomessa
- C) Ammattiopistossa Turussa
- D) Peruskoulusta

Oikea vastaus D. Suomessa on kyllä maailman paras peruskoulu, mutta sieltä ei valmistusta mihinkään ammattiin.

JOKERIKORTIT

Mitataan energian kulutusta

- A) kilowattitunteina
- B) ampeereina
- C) joulisekunteinä
- D) megawattiminuutteina

Oikea vastaus A. Energiakulutusta mitataan kilowattitunteina.

JOKERIKORTIT

Mikä seuraavista energiavinkeistä on virheellinen?

- A) pienten ruokamäärien valmistamisessa kannattaa käyttää mikroaaltouunia sähköuunin sijaan
- B) verhot kannattaa vetää ikkunoiden eteen pakkasöiksi eristyksistä
- C) pyykki kannattaa lingota hyvin ennen siirtämistä pyykinkuivaajaan
- D) jääkaappi/pakastin on tarpeen sulattaa, kun jääkerros on 5 cm paksuinen

Oikea vastaus D. Jääkaappi/pakastin olisi pitänyt sulattaa jo paljon aiemmin.

JOKERIKORTIT

Biopolttoaineiden käyttöä halutaan lisätä EU:ssa...

- A) Koska puuta on Euroopassa liikaa
- B) ilmastonmuutoksen jarruttamiseksi
- C) koska Euroopan kivihiilivarat ovat ehtymässä
- D) koska Donald Trump ehdotti sitä

Oikea vastaus B. Biopolttoaineiden käytöllä voidaan hillitä ilmastonmuutosta.

JOKERIKORTIT

Mikä seuraavista ei ole energia-alan ammatti

- A) Sähkömeklari
- B) Sähköasentaja
- C) Kaukolämpöasentaja
- D) Gerontologi

Oikea vastaus D. Gerontologi

JOKERIKORTIT

Mikä seuraavista ei ole energia-alan liiketoimintaa

- A) lämpövoimalaitos
- B) sähkölaitos
- C) sähköverkko
- D) lastenhoito

Oikea vastaus D.